

Problemstillinger knyttet til et norsk/svensk elsertifikatmarked

Martin Johansson

Energimyndigheten

Enheten för operativa styrmedel

Energidagarna i Oslo den 14 oktober

Historik

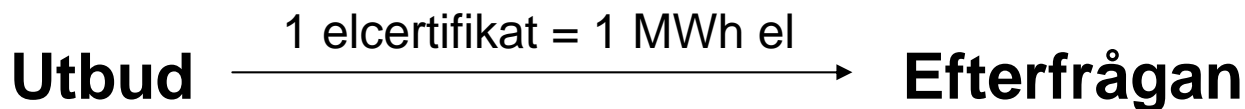
- Elcertifikat infördes den 1 maj 2003
- Syfte att stödja förnybar elproduktion och torv. Ger ett extra stöd utöver försäljning av el.
- 2004/2005 diskussion om sammanslagning med Norge – inget resultat.
- År 2009 påbörjades nya diskussioner på ministernivå.
- Ett uppdrag har precis slutförts på Energimyndigheten

Bakgrund

–Varför ett elcertifikatsystem?

- Ökad ambitionsnivå
- Ingen finansiering med statsbudgeten
- Kostnadseffektiv ökning av förnybar elproduktion och främja konkurrensen mellan de förnybara produktionsslagen
- Teknikneutralt
- Möjliggöra ett framtida internationellt stödsystem
- Ska erätta andra stöd till förnybar elproduktion

Hur fungerar systemet? Marknadsbaserat!

Producenter av förnybar el
(2200 anläggningar)

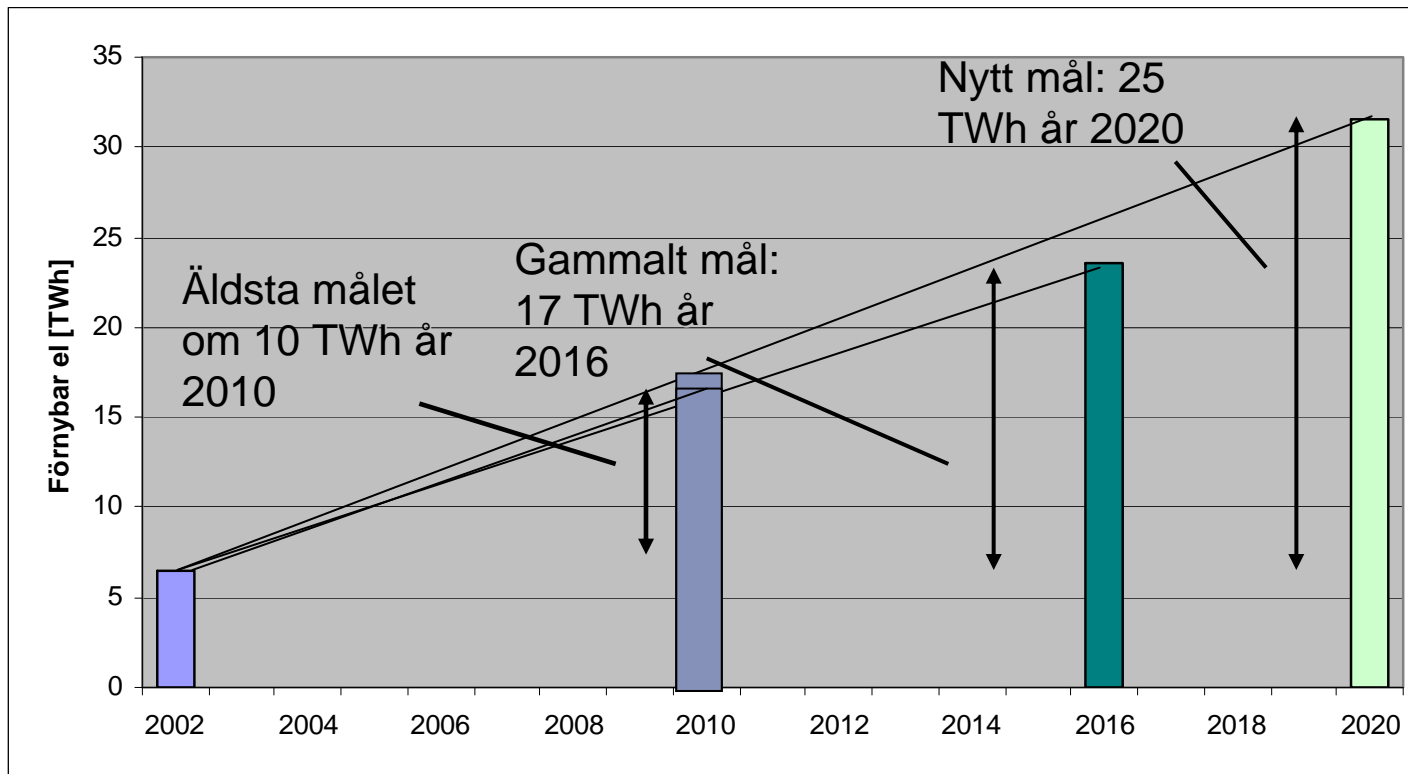
Får elcertifikat i 15 år

Kvotpliktiga, mestadels
elleverantörer, skyldiga
att köpa elcertifikaten
(800 st)

Kontinuerliga förbättringar/förändringar av systemet

- Förlängning av system
- Tidsbegränsning för tilldelning av elcertifikat
- Möjlighet att göra produktionsökningar och bygga om anläggningar som inte får stöd längre
- Kontrollstationer var 5:e år
- 6 rapporter klara de senaste året (inkl denna)

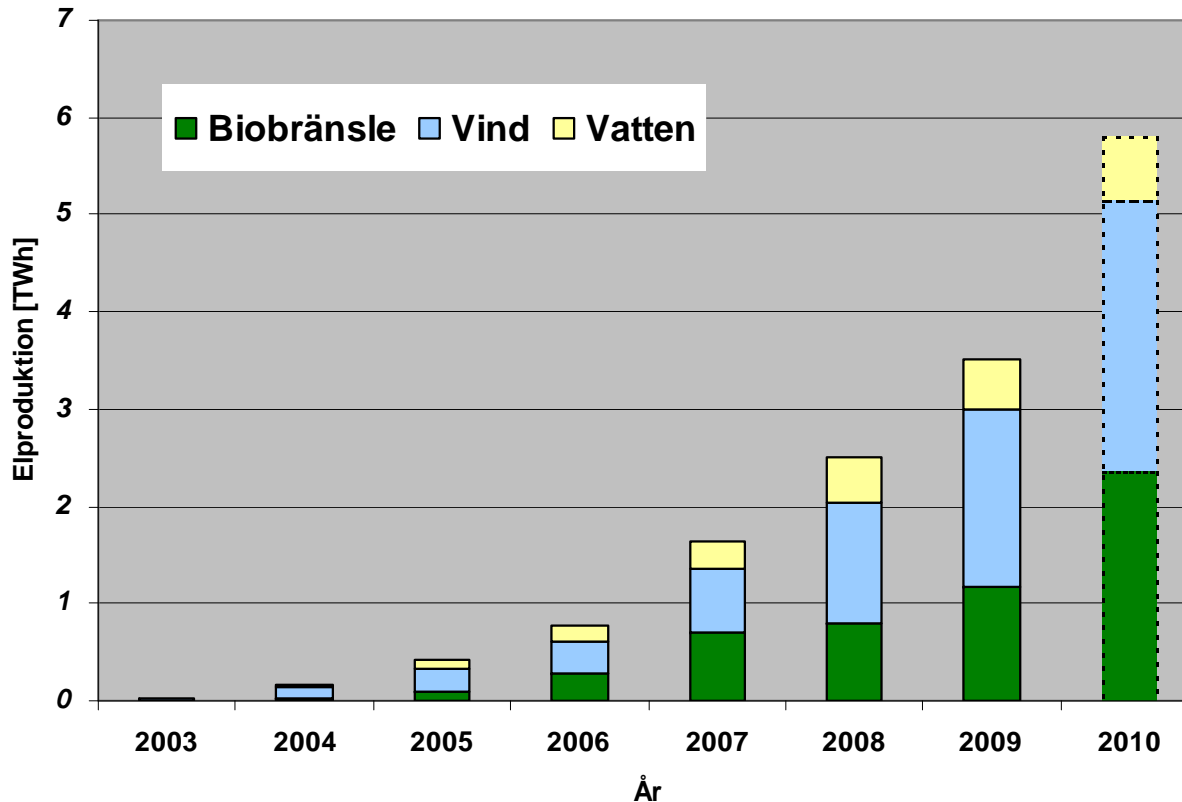
Förändringar av målet

Ett nytt mål kräver ett system som är 15 år längre än måläret!

Förnybar elproduktion i nya anläggningar sedan 2003

"Dagens elcertifikatsystem leverera och fungerar i huvudsak som det är tänkt"

Gemensamt elcertifikatsystem med Norge

- Avsiktsförklaring om en gemensam elcertifikatmarknad, september 2009
 - Lika ambitiösa ökningar i båda länderna
 - Teknikneutralt och i linje med Sveriges nuvarande elcertifikatsystem
 - Sikte på att etablera en gemensam elcertifikatmarknad från 1 januari 2012
- Energimyndighetens rapport 15 sept. 2010

Gemensamt elcertifikatsystem med Norge - Samarbetsmekanismer enligt EU:s förnybartdirektiv

- Avtal om överföring av statistik
- Avtal om ett specifikt projekt
- Avtal om ett gemensamt stödsystem

SYFTE: en flexibilitet vid måluppfyllelsen - att möjliggöra att åtgärderna sker där de är mest lönsamma.

Rapport om ett gemensamt elcertifikatsystem med Norge

I uppdraget ingick att beskriva:

- Utformningen och konsekvenserna av en gemensam marknad med Norge
- Kortsiktiga konsekvenser på svenska marknaden
- Hur en korrekt redovisning av måluppfyllelse (enligt direktivet) kan utformas i ett gemensamt system
- Ytterligare tillkommande länder
- Vad måste samordnas, vad bör samordnas
- Finns nationella skillnader, ej förenliga med en väl fungerande marknad (förslag till förändringar i så fall)
- Potentialer för ny produktion i båda länderna, dess kostnader, kvotens utveckling
- Förslag till ändringar i regelverk

Gemensamt elcertifikatsystem med Norge

Begränsningar

- Det krävs att EES-landet Norges förhandlingar om införlivande av direktivet också genomförs.
- Många detaljfrågor som måste accepteras av de båda länderna.
- Det krävs en politisk acceptans kring det gemensamma stödsystemet.
- Det finns ännu inte några erfarenheter av gemensamma stödsystem.

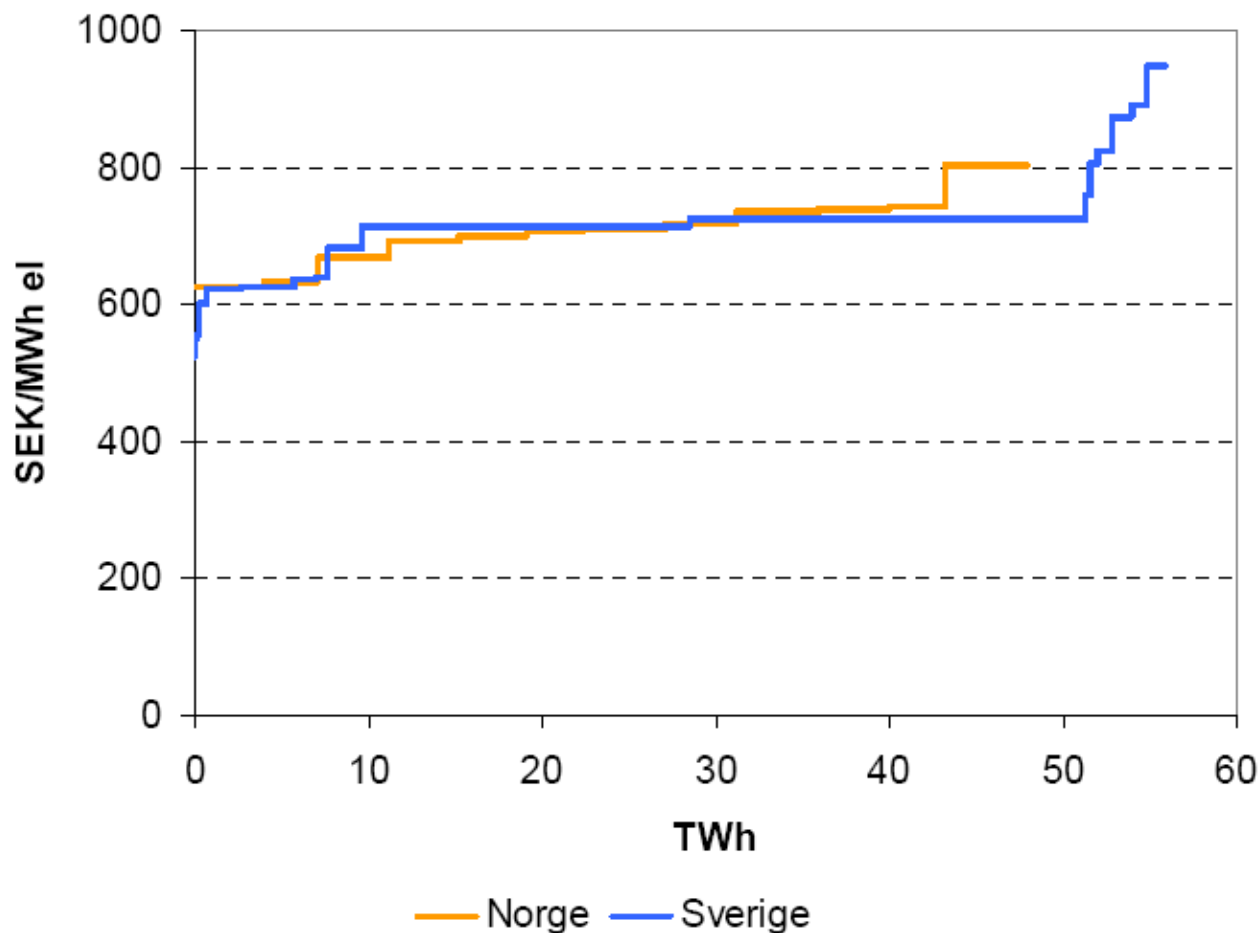
Gemensamt elcertifikatsystem med Norge

Långsiktiga konsekvenser

- Troligt gemensamt mål om 26,4 TWh mellan år 2012 till 2020.
- Sveriges utbyggnad av el från biobränsle kvarstår (5 TWh) och Norge bygger troligen ut vattenkraften (7 TWh).
- Resterande utbyggnad (14 – 15) TWh utgörs troligen av landbaserad vindkraft där marknaden avgör.

Del 5 - Gemensamt elcertifikatsystem med Norge

Långsiktiga konsekvenser

Gemensamt elcertifikatsystem med Norge

Långsiktiga konsekvenser

- Utvidgningen bedöms inte ge särskilt stor påverkan på elcertifikatpriser.
 - Fortfarande landbaserade vindkraften som sätter priset
 - Kostnaderna är ungefär densamma i båda länderna.
- En gemensam och utvidgad elcertifikatmarknad med Norge bedöms som positivt för elcertifikatsystemets funktion.
 - Större marknad ger en mer likvid marknad som kan locka fler investerare
 - Högre likviditet ger möjlighet för effektivare marknad och stabila priser
 - På sikt minskade risker för elkunder och investerare

Handel med elcertifikat

- Mäklare ~ 50 %
- Bilateralavtal ~ 30 %
- Inom företag ~ 20 %
- Behöver marknaden förbättras?

Gemensamt elcertifikatsystem med Norge

Kortsiktiga konsekvenser:

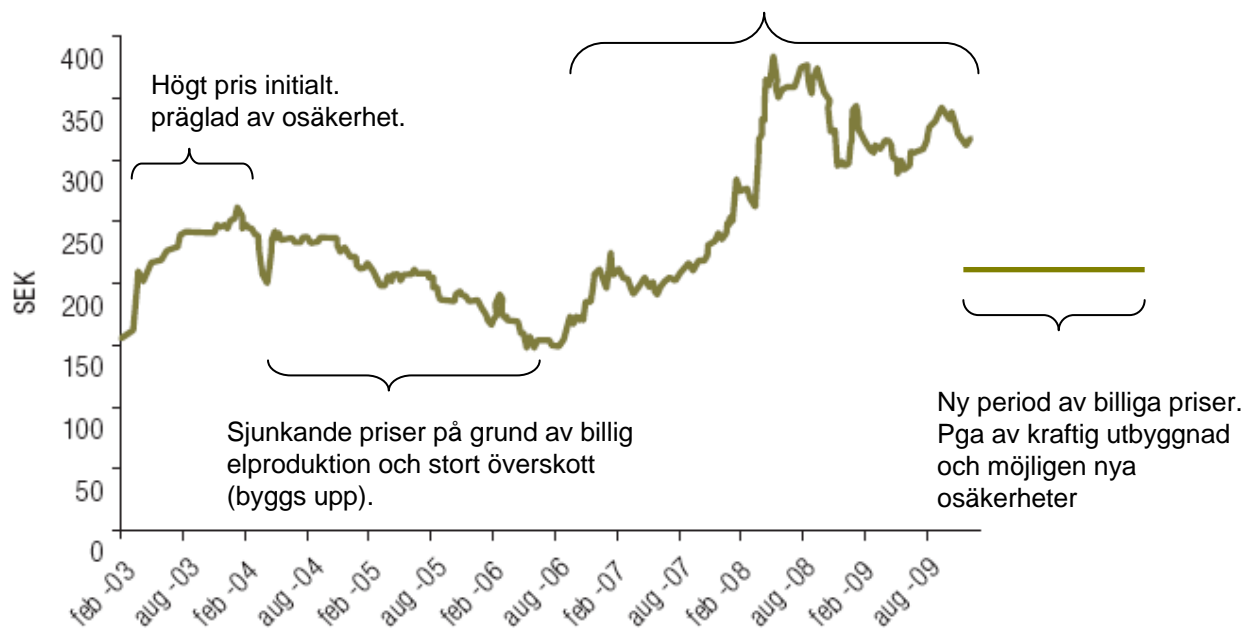
- Elcertifikatpriset och utbyggnaden kan kortsiktigt komma att påverkas
 - Utbyggnaden kan påverkas av när och hur informationen om utvidgning ges
 - Elcertifikatpriset kan kortsiktigt komma att sjunka något.
 - Pris kan påverkas av hur Norge utformar sin kvotkurva.
 - Viktigt att Norge utformar sin kvotkurva efter det scenario för utbyggnad som kan anses mest troligt, och som kan accepteras av båda länderna.

Gemensamt elcertifikatsystem med Norge

Kortsiktiga konsekvenser:

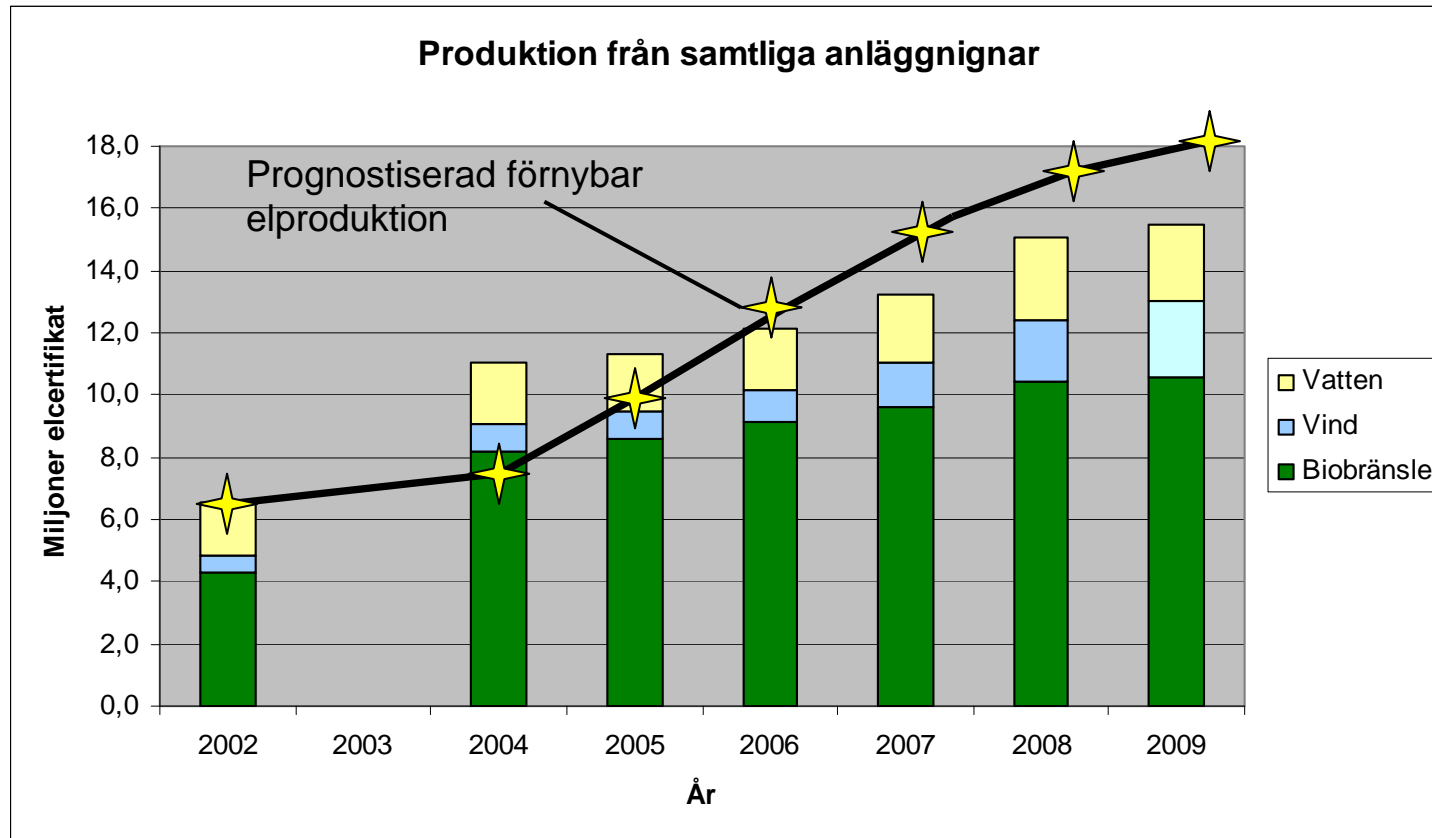
Ett högre pris på grund av minskat utbud och förlängt system. Krävs nya dyrare anläggningar för att möta efterfrågan.

Figur 4. Medelpris för elcertifikat vid spothandel

Källa: SKM

Prognos och utfall

Gemensamt elcertifikatsystem med Norge

Kortsiktiga konsekvenser:

- Utformning av Norges kvotkurva
- Viktigt att de praktiska delarna är på plats
- IT- system, överföring mellan länder
- En tillfällig skevhet i utbudet/efterfrågan kan annars ske.

Gemensamt elcertifikatsystem med Norge

Hur uppnås en väl fungerade marknad?

- Vissa grundläggande funktioner och regler bör vara lika
- Måste samordnas; bl.a. deklarations- och annulleringstidpunkt, systemets livslängd och långsiktiga kvotsättning, kvotpliktsavgift, gemensam kontrollstation, sammanlänkad registerfunktionen
- Förutsättningarna bör vara så lika som möjligt i de båda länderna men allt behöver inte harmoniseras.
 - Förutsättningarna för ägarskap skiljer när det gäller vattenkraft över ca 3 MW som i princip endast kan byggas ut av norsk offentlig ägare. Bör accepteras.
 - Även processen för att ansöka om tillstånd för anläggning och nät hanteras på olika sätt. Bör accepteras.
 - Principer för kostnadsfördelning (producent/kundkollektiv) av nätkostnader i maskade nät ger en snedvridning av konkurrens. Bör harmoniseras.

Gemensamt elcertifikatsystem med Norge

Fler slutsatser:

- Det är centralt att utbyggnaden av den förnybara elproduktionen och tillståndsprocesserna för denna fungerar. Området behöver följas kontinuerligt i båda länderna och i samband med nästa kontrollstation

Gemensamt elcertifikatsystem med Norge

Generella slutsatser samarbetsmekanismer:

- Gemensamt elcertifikatsystem med Norge bör vara en huvudstrategi för hur Sverige använder samarbetsmekanismerna. Om ett gemensamt system etableras bör det utvärderas och eventuell utökas till ytterligare länder.
- Om inte ett gemensamt system med Norge kan genomföras bör möjligheterna till ett gemensamt system med ett annat land undersökas. Parallellt med detta bör Sverige följa och aktivt delta i det arbete som idag bedrivs gemensamt på EU-nivå.

Problemstillinger knyttet til et norsk/svensk elsertifikatmarked

Tack för mig !

Martin Johansson

Energimyndigheten

Enheten för operativa styrmedel

Martin.Johansson@energimyndigheten.se

016-544 21 28